

Muzako Zubia edo Zubi Zaharra (Balmaseda)

Muzako zubia Bizkaiko eraikuntza zibilik dibulgatuenetarikoa da. Pintoreek, argazkilariek eta bidaztiek beti atsegin izan dute zubi hori; horiek euren mihiseetan, kameretan eta bidaia-koadernoetan obra horren edertasuna jaso eta deskribatu dute.

Pasabideak Cadagua ibaiaren bi ibaiertzak lotzen ditu, eta horietan El Cristo eta San Lorenzo auzoak daude, hurrenez hurren; inguru horretan, 1492rarte judutarren aljama bat egon zen. Bertako zoladurak galtzada-harrizko zola dauka eta, gaur egun, oraindik ere bertatik ibiltzeko aukera ematen du, ibilgailuei izan ezik.

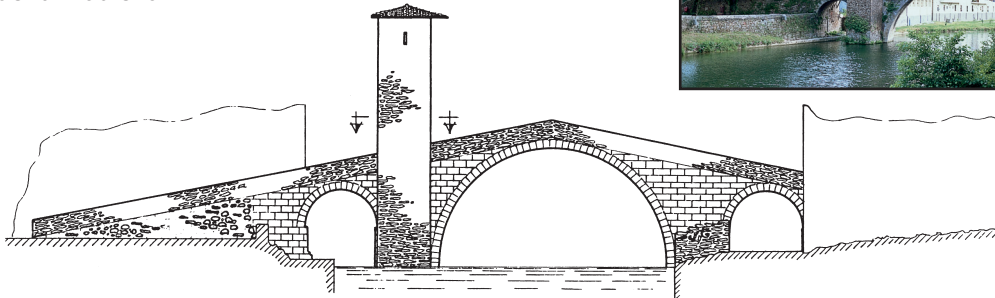
Dorreekin gotorturiko zubiaren irudia oso ohikoa izan da Espainian Erdi Aroan. Frías, Basalú edo Toledoko zubiak gogoratzea baino ez dago, kontserbatzen diren zubien artean, baita Logroño eta Najerakoak ere, dagoeneko desagertu direnen artean.

Erromatarren iritiz, dorreak zubien elementu osagarriak ziren, tenplu apal modura balio zuten elementuak; horietan, Jainkoa eta injinerutzako lan horien sustatzaileak (Alcántarako zubiaren kasuan) omentzen ziren. Egitura horien taula lauaren orde, ohiko ziluetara bizkarduna erabiltzen hasi zen, eta eredu horrek Erdi Aroan defentsa eginkizuna izan zuen (zubi burua); Balmasedako Muzako zubia behe Erdi Aroko zubi gotorlekuen familia horretakoa da.

Horren balio nagusietariko bat, bestalde, hiru arkuko ziluetara bizkarduna da; erdikoa arku dotorea da (beste biak baino askoz ere handiagoa eta altuagoa), eta gaztelutxo eskuineko ibaiertzetik hurbilen dagoen pilan euskarriturik dago.

Gaztelutxoak puntadun arkuko igarobidea dauka eta, horren gainean, kanpora begira dagoen ganbara dago, leiho txikiekin (gelatxo hori zaintzailentzako gela izango zen segurutik), eta sarbiderako harrizko eskailera dauka.

Herriaren aldetik, pintaturiko armari rococo dagoela dirudi, igeltsuzko euskarriaren gainean. Zalantzarik gabe, Balmasedako armaria da; izan ere, zubiek sarritan tokian tokiko armarien ikonografia hartzen zuten, euren irudia identifikatzeko.

Balmasedakoa hiri zubia da, beste zubi asko bezala (Miranda, Tuter, Salamanca, Córdoba, Logroño eta Bilbo). Horrenbestez, eginkizun estrategikoak zituen ibaien gurutzaguneetan, eta,aldi berean, eginkizun fiskalak ere bazituen: zubisaria kobratzea, hiri eta norbanako askok bidaztiei Erdi Aroan ezartzen zieten ohiko zerga.

Jean Rosmithalek 1465ean gertaturiko jazoera bat kontatzen du; jazoera, berriz, zerga horren ardura zuten langileen eta zergaren gehiegikeria onartzen ez zuen bidazti baten artean gertatu zen; autoreak dioenez, Balmasedako zubisaria kobratzen zutenen basati ospaeren beldur, bidaztiek ez zuten suzko armarik erabili.

Rosmithalek dioenez, "funtsezkoan zurezko zubia zen, baina gaztelutxo zeukan"; autore horrek dioenez, dorrea ederra zen. Segurutik, garai hartan ere bi arku txikiak harrizkoak ziren eta handia zurezkoa, eta oraingo arku geroago egin zuten.

Zubia Erdi Aroko zela bistan dago, dorreko pilaren agorraldi garaian ikusten diren argin markak kontuan hartuz. Marka horiek bat datoz Burgosko Mena haraneko baserrietako elizetan ikusten diren marka batzuekin (XII. eta XIII. mendeak).

Segurutik, andui ateratzeak oso antzinakoak dira, gutxi gorabehera hiribildua sortu zen garaikoak (1199). Egin-eginean ere, injinerutzako eta azpiegiturako obra horiek biztanleriaren egotea bera justifikatzen dute.

XV. mendeko lehenengo erdian, zaintzako dorrea altxatu eta, handik gutxira, erdiko arku handia egin zuten; arku horrek batasun handia dauka multzoaren gainerako zatiarekin. Hori, oster, ez da agiriaren bitartez datatzeko modukoa.

Testua: José Ángel Barrio Loza.

Muzako Zubia edo Zubi Zaharra
Balmaseda. (San Lorenzo auzoa. Balmasedako hirigunearen ondoan).

Bisitak egiteko ordutegia:

Edozein ordutan ikus daiteke.

Hurbil dauden beste toki interesgarri batzuk:

(Balmaseda)

- San Severinoren eliza. (San Severino plaza, 1).
- Udaletxea. (San Severino plaza).
- Buniel edo Horcasitas jauregia. (Martín Mendía, 14).
- "La Encartada" txapel fabrika. (El Peñueco auzoa).
- Hiriko alde zaharra.

